UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Q. 124. Quale propositum requiratur ad valorem Sacramenti Pœnitentiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42624

Visual Library

num in decreto *Eugenii IV.* ad Armenos expresè requirunt propositum, tum quia certò requiritur dolor efficax de peccatis, omnis autem dolor efficax de peccatis est propositum saltem virtuale non peccandi de cætero, ergo.

Objicies. S. Th. in 4. dist. 21. q. 3. a. 1. quæst. 1. ad 1. sic habet, *Confessio non desinit esse sacramentalis, quamvis ille, qui confitetur, emendationem non proponat*, ergo ad Sacramentum Pœnitentiæ non requiritur propositum. R. n. conseq. S. Th. ibi agit de obligatione sigilli, & dicit si quis confessus sit ex intentione absolutionis, quamvis advertatur non habere propositum emendationis, nihilominus Confessarium teneri ad sigillum, quia confessio fuit sacramentalis, id est, facta in ordine ad absolutionem, licèt hæc non detur: per hoc autem non negat, sed potiùs significat propositum esse necessarium ante absolutionem, adeoque ad Sacramentum Pœnitentiæ.

892. Q. 124. *Quale propositum requiratur ad valorem Sacramenti Pœnitentiæ.* R. §. 1. Certum est requiri propositum efficax, tum quia secundùm *Trid.* debet excludere voluntatem peccandi de cætero, quod non potest, nisi sit efficax, id est, tale, ut quamdiu existet, cum eo non possit componi voluntas peccandi; tum etiam quia dolor requisitus debet esse efficax, ergo similiter propositum, quod talis dolor includit vel ad quod determinat.

893. §. 2. Probabilius est ad Sacramentum Pœnitentiæ non requiri propositum formale sive explicitum, sed sufficere virtuale sive implicitum, contentum in dolore universali, uti habet communissima cum *Diana* p. 3. t. 4. R. 116.

Gorm.

Gorm. p. 1. n. 468. Probatur, nam imprimis ad dolorem efficacem non requiritur propositum formale, uti tenent *Maj. Medin. Vasq. Vega*, *Lugo* aliique communiter cum *Gonet* d. 7. n. 3. & *Dicast.* d. 2. dub. 6. quia licèt aliquis nihil cogitet de formali proposito, v. g. si statim post elicitum dolorem sit decapitandus, seque cognoscat non habiturum ampliùs periculum peccādi, si seriò detestetur & doleat de peccatis commissis, dicetur conteri, ergo contritio non requirit formale propositum non peccandi de cætero, sed satis erit, quod sit virtuale tantùm. Deinde quòd talis dolor efficax sit virtualiter propositum non peccandi de cætero, inde constat, quia hoc ipso quòd quis ex motivo universali efficaciter velit non fuisse nec esse peccatum, habet actum, qui quamdiu stabit, sit incompossibilis cum voluntate peccandi, & quodcunque habeat motivum, si hoc faciat me efficaciter detestari & dolere de aliquo peccato, etiam facit à mè excludi voluntatem istius peccati etiam imposterum, ergo sic detestans & dolens, habet actum, qui de se sit exclusivus peccati etiam pro futuro, quique habeat virtutem determinandi voluntatem ad formale propositum non peccandi, si de illo eliciendo incideret cogitatio, hoc autem hic intelligimus per propositum virtuale: Atque his habitis non est convincens ratio negandi talem hominem esse proximè dispositum ad absolutionem, ergo.

§. 3. Quamvis probabilius sit, ad Sacramentum Pœnitentiæ sufficere propositum virtuale, attamen hoc non est certum, hinc audiendus non est *Cardenas* in 2. crisi d. 2. n. 80. dicens supra omnem probabilitatem certum esse, quòd 894.

suffi-

ſufficiat virtuale. Ratio noſtra eſt, quia ad contritionem efficacem de peccatis, & conſequenter ad abſolutionem requiri propoſitum formale, docent *Caj. Sot. Can. Gran. Ruard. Gerſon, Bellarm.* l. 2. c. 6. aliique graviſſimi Auctores apud *Suar.* d. 4. ſ. 2., qui fatetur ſententiam illam eſſe probabilem : Unde ad Sacramentum Pœnitentiæ abſolutè requiri propoſitum formale docent *Henriq.* l. 4. c. 24. n. 2. *Valent.* d. 7. q. 8. pu. 6. ſub finem, *Tolet.* in ſumma l. 3. c. 4. §. *Quinta eſt*, *Regin.* l. 5. n. 8. *Steph.* t. 5. d. 5. n. 112. Hinc etiam *Suar.* d. 20. ſ. 4. n. 22. *Tann.* d. 6. q. 6. n. 16. *Gob.* t. 6. n. 203. *Platel.* n. 646. dicunt per ſe vel moraliter loquendo requiri propoſitum formale, quia, inquit *Vaſq.* q. 86. a. 2. dub. 4. n. 7. poſt cogitationem de vita præterita neceſſariò conſequitur propoſitum de futura; unde etiam *Lugo* d. 5. n. 97. ſententiam, quæ requirit propoſitum formale, non improbat, imò vocat communem Theologorum: *Averſa* autem q. 2. ſ. 12. *Gob.* n. 208. aliique dicunt eſſe ſaltem de præcepto, ut eliciatur propoſitum formale, niſi excuſet defectus temporis vel inconſideratio, utì habet *Nav.* in manuali c. 1. n. 11. Nec deſunt rationes probabiles, quarum præcipua eſt, quòd Florentinum & *Trid.*, item SS. PP., dum explicant partes hujus Sacramenti, æquè expreſſam mentionem faciant propoſiti ac doloris, dicunt enim partem hujus Sacramenti eſſe contritionem cum propoſito non peccandi de cætero: & ſpecialiter *Trid.* dicit in contritione includi, non tantùm vitæ novæ propoſitum ſed etiam veteris vitæ odium, ubi videtur requirere propoſitum & dolorem tanquam duo. Si *dicas* loqui de propoſito implicito,

contrà est, nam licèt hoc sit probabilius, attamen non est certum, probabiliter enim argumentatur *Bellarm.* suprà, cùm dolor efficax necessariò semper sit propositum implicitum, asserto tali dolore non fuisset opus præterea requirere propositum implicitum, fuisset enim idem, ac si dixisset, requiritur dolor, qui sit propositum implicitum, & propositum implicitum, quæ locutio videtur parùm apta. *Conf.* nam si sufficiat propositum implicitum, ergo præter dolorem non requiritur propositum, quia dolor ipse est propositum implicitum, ergo cùm *Trid.* dicat præter dolorem requiri propositum, requiretur propositum formale. Scio etiam huic rationi ita responderi posse, ut sententia negans maneat probabilior, sed non ideo eliditur probabilitas affirmantis, nam vicissim ad argumenta nostræ sententiæ probabiliter respondet *Bellarm.* c. 7., quem proinde frustra conatur explicare *Gorm.* n. 469. quasi stet pro nobis, nam nimis clarè loquitur in oppositum. Et pro ipsius sententia sunt etiam prudentes conjecturæ sive congruentiæ, nam imprimis finis Sacramenti Pœnitentiæ est, partim reconciliatio cum Deo, partim recta dispositio vitæ imposterum simulque conservatio divinæ gratiæ & amicitiæ, ad ista autem necessarium est vel saltem plurimùm conducit propositum expressum non peccandi de cætero. Deinde qui offendit, ut reconciliet alterum, dicere solet, *doleo, quòd hoc fecerim, nec faciam ampliùs*, & hoc utrumque solet requirere offensus, ut reconcilietur, quia sic debet ille, qui offendit, ostendere, quòd imposterum nolit offendere, sed perpetuam colere amicitiam, quod plurimùm facit ad reconciliandum offen-

sum

ſum, ergo fuit congruum, ut Chriſtus idem requireret ab homiue, qui offenderat, volente ſibi reconciliare Deum. Ex dictis,

895. §. 4. *Inferuntur ſeqq.* 1. In praxi eſt obligatio ſub mortali, ut ſi quis de hoc cogitet, ante abſolutionem eliciat propoſitum expreſſum non peccandi de cætero, quia cùm ſententia noſtra non ſit certa, Sacramentum exponeretur periculo nullitatis.

896. 2. Actus pœnitentiæ pro abſolutione requiſitus debet eſſe odium peccati, non tantùm præſentis, in quantùm eſt deteſtatio & dolor, ſed etiam futuri, in quantùm eſt propoſitum, utì dictum eſt n. 660.

897. 3. Si quis, dum contritionem elicit, cogitet de propoſito, & hoc omittat, communiter ſignum eſſe, quòd habeat dolorem parùm efficacem, ſi enim eſſet efficax, per ſe loquendo, determinaret ad formale odium peccati etiam pro futuro. Quòd ſi poſitivè excluderet propoſitum, certum eſt dolorem non fore efficacem, utì etiam non eſt in illo, qui non vult deſerere occaſionem proximam peccandi. Similiter non eſt in illo verum & ſincerum propoſitum, qui non vult adhibere media, quæ ipſi ſuggeruntur, pro emendatione peccatorum. Et propter unum horum ſæpe neganda aut differenda eſt abſolutio pœnitentis, nam ſi occaſionem proximam deſerere non velit, aut monitus eam non deſeruerit, non eſt averſus à peccato, cujus occaſionem vult, utì dicetur n. 1831. Qui autem non vult, aut ſæpius negligit adhibere media præſcripta, credi non poteſt ei, quòd ſe emendare velit, utì dicetur n. 1762.

898. §. 5. Probabilius videtur pro abſolutione à mor-

mortalibus requiri propositum universale imposterum cavendi omnia mortalia, *S. Th.* 3. p. q.87.a. 1. his verbis, *Pœnitentia de peccatis mortalibus requirit, quòd homo proponat abstinere ab omnibus & singulis peccatis mortalibus.* Sequuntur *Nav.* in manual.c.1.n.9. *Con.* d.2.n.130. *Laym.* l.5.t.6.c.4.n.20. *Castrop.* t.23.p.2.n.16. *Lugo* d.14.n.52. *Palav.* n.283. *Gorm.* p.1. à n.149. *Escob.* l.14.n.172. *Tamb.* de confess. l.1.c.3.n.14. *Ills.* n.50. Et *Stoz.* n.76. dicit esse exploratam sententiam, *Moya* autem q.11 n.7. dicit oppositum esse apertè falsum: Est autem contra *Aversam* q.14.s.6. *Gasp. Hurt. Rhod.* d.2.q.3.s.1. §.3. *Platel.* n.641. *Dicast.* d.6. à n.240., qui sententiam nostram malè vocat singularem, hinc ipsius sententiam non esse practicè probabilem, rectè dicit *Gorm.* n.463., & fatetur ipsemet *Dicast.* n. 74. *Probatur* autem ex *Florentino* & *Trid.*, nam aliter loquuntur de dolore, aliter de proposito, dolorem enim dicunt debere esse de peccato commisso, per quod innuunt posse esse etiam ex particulari motivo non extendente se ad omnia, sed tantùm ad commissa & necdum remissa, è contrà ad propositum requirunt voluntatem non peccandi de cætero, vel actum, qui excludat voluntatem peccandi, quæ verba ita prolata cum particula absolutè negativa vel simpliciter exclusiva peccati videntur sonare propositum nunquam peccandi, adeoque propositum cavendi omne mortale in futurum. Et ratio esse potest, quia ut pœnitens reciperetur in gratiam, meritò requisivit Christus eum sic esse dispositum, ut vel ex vi doloris, vel ex vi propositi, vel ex vi utriusque simul esset positivè paratus ad servanda imposterum omnia Dei

præcepta, adeóque ad nunquam peccandum mortaliter, sub illa enim conditione promittit Deus impio veniam, *Ezech. 18. ℣. 21. Si custodierit omnia præcepta mea*, id est, si proposuerit custodire, patet enim hoc non fuisse opere priùs complendum, alioquin tantùm in fine vitæ remisisset peccata. Hoc ipsum arguitur etiam ex fine pœnitentiæ, qui est reformatio & recta institutio totius vitæ imposterum; item perpetua conservatio divinæ amicitiæ per pœnitentiam restitutæ, ad quos fines plurimùm conducit propositum universale nunquam peccandi de cætero.

899 *Obji. 1.* Dolor particularis de peccatis commissis & non remissis sufficit ad Sacramentum Pœnitentiæ, secundùm dicta n. 671., ergo etiam propositum particulare tali dolori respondens, quo statuo nõ relabi in peccata commissa. *Prob.* cons. Ideo sufficit ille dolor particularis, quia voluntas non est affecta ad alia peccata, quamvis ea positivè non detestetur, & aliunde non ponitur obex gratiæ, sed quando simul adest propositum particulare, voluntas etiam non est affecta ad alia peccata, nec ponitur ullus obex gratiæ, ergo. ℟. n. cons. Ad *prob.* n. maj. sed ideo sufficit, quia alium non requisivit Christus, qui requisivit aliud propositum, uti colligimus ex authoritatibus & rationibus allatis.

Inst. Saltem si dolor sit ex motivo universali, sufficiet propositum particulare de non iterandis peccatis commissis. ℟. Hoc quidem esse probabilius, quia tum virtualiter habebitur propositum universale respectu omnium, inclusum in dolore universali, attamen in praxi adhuc videtur eliciendum formale propositum uni-

universale de cavendis omnibus mortalibus, quia secundùm dicta n. 894. non est certum, quòd sufficiat propositum virtuale.

Obji. 2. S. Th. 3. p.q.90. a. 4. O ait, *pertinet ad* 900
pœnitentiam, ut detestetur peccata præterita cum proposito immutandi vitam in melius, ergo *S. Th.* ad pœnitentiam tantùm requirit propositum emendandi peccata commissa, & consequenter ad Sacramentum Pœnitentiæ non requirit propositum universale cavendi omnia mortalia possibilia, quia peccata, quæ quis non commisit, non potest velle emendare, ùt per se patet. R. n. cons. nam 1. ibi loquitur non de Sacramento, sed de virtute pœnitentiæ, cujus utique aliquis actus est detestatio & propositum emendandi peccata commissa, nullibi autem dicit tale propositum sufficere pro Sacramento Pœnitentiæ. 2. Per propositum immutandi vitam in melius intelligi potest etiam propositum cavendi omnia mortalia, ille enim optimè immutat vitam, qui quamvis solo furto Deum graviter offenderit, tamen postea nullo mortali Deum graviter offendit.

Obji. 3. Propositum cavendi omne morta- 901
le non potest esse efficax, nisi habeat adjunctam spem cavendi omne mortale, sed multi peccatores, præsertim consuetudinarii, non possunt habere spem cavendi omne mortale, quia ad spem requiritur, ut objectum proponatur tanquam possibile & probabiliter futurum, tali autem homini non potest proponi tanquam probabiliter futurum, quòd nunquam sit ampliùs peccaturus mortaliter, ergo. R. 1. Hoc solvendum esse omnibus, nam qui talia peccata confitetur, debet habere propositum illa ca-

vendi. R. 2. Sufficere desiderium seu volitionem efficacem cavendi omne mortale, quam potest habere, quamvis ex parte intellectus adsit alius actus, quo judicat, vel etiam ex parte voluntatis timor, ne volitio illa desinat, nam etiam ideo debet pro auxilio recurrere ad Deum, cujus gratia juvare potest infirmitatem nostram, sicque poterit erigi etiam ad spem aliquam de hoc, ut si Dei gratiæ cooperetur, non relabatur, & ista sufficiunt ad propositum efficax, id est, tale, ut quamdiu existet, cum ipso incompossibilis sit voluntas peccandi.

902 *Q. 125. Quale propositum requiratur in confessione venialium.* R. §. 1. Requiri aliquod propositum, certum est, quia requiritur dolor de aliquo saltem veniali confesso, omnis autem dolor est aliquod propositum cavendi peccatum, de quo est dolor.

903 §. 2. Cùm dolor sufficiens ad Sacramentum debeat esse efficax respectu alicujus peccati confessi, utì dictum est n. 668., propositū debet esse efficax saltem respectu unius venialis confessi: unde audiendus non est *Suar.* De gratia l. 7. c. 24. n. 7. ubi videtur dubitare de hoc, an ad remissionem venialis requiratur propositum efficax.

904 §. 3. Quamvis probabiliùs sit sufficere propositum virtuale, tamen secundùm dicta num. 895. debet in praxi elici formale, ne Sacramentum exponatur periculo nullitatis, quando enim Concilia & Authores dicunt ad Sacramentum Pœnitentiæ requiri dolorem cum proposito, non distinguunt inter confessionem mortalium & venialium: nec aliunde sufficienter colligimus non debere hoc extendi ad confessionem etiam venialium.

§. 4